Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2021-04-21

RS 2020-0711

Regionstyrelsen

Återrapportering hur generationsskifte i vårdens it-miljö kan återupptas

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Återrapportering av uppdrag att inleda ett förarbete inför ett förnyat beslut om att återuppta arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens återrapportering om återupptagande av arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras, läggs till handlingarna.

Regionrådsberedningens motivering

Med anledning av Coronapandemins effekter på hälso- och sjukvården och dess medarbetares arbetssituation beslutade regionstyrelsen den 16 juni 2020 (RS 2019-1041) att avbryta den pågående upphandlingen av Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM), vilket följdes av ett beslut i regionfullmäktige den 23 juni 2020 om att upphäva genomförandebeslutet. I samband med beslutet fastslogs att behoven av en genomgripande digital upprustning av vården är oförändrade. Därför gavs regiondirektören i uppdrag att inleda ett förarbete inför ett förnyat beslut om att återuppta arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens IT-miljö, samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras.

Inriktningen för den prioriterade digitaliseringen inom vårdproduktionen har tagit avstamp i Strategi för it och digitalisering (RS 2019-0669, RS 2019-0829), och utmynnat i följande fyra områden:

- Digitalisering som skapar värde här och nu för patienter och medarbetare.
- Ersätta it-stöd som når slutet av sin livscykel.
- Komplettera med lösningar där digitalt stöd saknas.
- Skapa förutsättningar för vårdens digitalisering.

I uppdraget ingår även framtagandet av plan för att ersätta det nuvarande huvudjournalsystemet TakeCare. Inom ramen för åtgärdsplanen och de fyra områdena är följande projekt hittills beslutade:

- Upphandling IT-stöd för anestesi och intensivvård (PDMS).
- Utveckling av funktion för e-remiss gentemot Capio S:t Görans sjukhus.
- Förstudie för att ersätta IT-stöd inom förlossningsvården
- Pilot av vårddatalager för tillgängliggörande och analys av information från olika system.
- Förstudie avseende säkrare läkemedelshantering.
- Utveckling av ytterligare funktionalitet i appen Alltid Öppet.
- Förstudie för att etablera IT-stöd för den juridiska processen avseende tvångsvård.
- Förstudie för nytt IT-stöd för logguppföljning.

Genom att ovanstående beslut har tagits och resurssatts har arbetet med att avhjälpa akuta brister i nuvarande informationsmiljö kommit en god bit på vägen. Därmed har en stark grund lagts för den fortsatta digitala utvecklingen av vården. Den avbrutna upphandlingen har även möjliggjort en fördjupad och uppdaterad analys av hur Region Stockholms strategiska vägval bör se ut för att möjliggöra en hög grad av teknisk flexibilitet och ökad utvecklings- och innovationstakt i den framtida informationsmiljön. Ambitionen är att snabbare kunna möta verksamhetens föränderliga behov av digitala stödsystem, och bättre gå i takt med den snabbrörliga digitala utvecklingen.

Merparten av Sveriges regioner genomför nu någon form av byte av kärnsystem inom vården. Erfarenheten från det tidigare FVM-programmet och övrig omvärldsbevakning visar att marknaden för ett stort sammanhängande system för samtliga processer inom vårdproduktionen är klart begränsad. Avtalstiden för ett sådant system behöver vara relativt lång eftersom implementation för samtliga funktioner inom vården tar lång tid. Även om systemet utvecklas under avtalstiden begränsar ett så pass allomfattande system utveckling av särskilda specialistfunktioner eller spjutsspetsutveckling inom exempelvis AI.

Regionrådsberedningen delar regionledningskontorets rekommendation rörande ny inriktning mot upphandling och utveckling av system och moduler med öppna och vedertagna standarder och gränssnitt för informationsutbyte, där systemen och modulerna kan utvecklas och bytas ut i takt med att verksamheternas behov förändras och teknikens möjligheter utvecklas. Detta ska ske inom ramen för en övergripande arkitektur och med en hög säkerhetsmässig nivå som säkerställer kontroll och kvalitet av den data som vården genererar. Systemen och modulerna ska vara kompatibla med varandra samt möjliggöra integration och säker

överföring av digital information till andra vårdgivare och regioner samt med relevanta nationella tjänster för att vårddata ska följa individen på ett korrekt och säkert sätt.

Vidare delar regionrådsberedningen regionledningskontorets rekommendation rörande en liknande organisationsuppbyggnad som det tidigare FVM-programmet hade vid dess avslutande med tydliga verksamhetskopplingar, nyttjande av enbart ett fåtal externa konsulter samt med begränsad administrativ överbyggnad. Genom ett stegvist och modulärt skifte av nuvarande informationsmiljö samt genom att en stor del av resultaten från tidigvarande FVM-program kan återanvändas beräknas kostnaden för det kommande arbetet också bli lägre än tidigare beräknat.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande

Irene Svenonius

Anna Starbrink

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Emma Wahlin

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-07

RS 2020-0711

Regionstyrelsen

Återrapportering hur generationsskifte i vårdens it-miljö kan återupptas

Ärendebeskrivning
Återrapportering av uppdrag att inleda ett förarbete inför ett förnyat beslut om att återuppta arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

> Regiondirektörens återrapporteringen om återupptagande av arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras, läggs till handlingarna.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Sammanfattning
Regionstyrelsen beslutade den 16 juni 2020 (RS 2019-1041) att avbryta den pågående upphandlingen av framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) och regionfullmäktige beslutade den 23 juni 2020 att upphäva genomförandebeslutet. I anslutning till detta gavs regiondirektören i uppdrag att inleda ett förarbete inför ett beslut om att återuppta arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö, samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras.

Efter regionfullmäktiges beslut om att upphäva genomförandebeslutet har ett åtgärdsprogram påbörjats för att hantera de omedelbara aktiviteter som krävts för att arbetet med att förbättra nuvarande vårdinformationsmiljö

inte skulle avstanna. Detta åtgärdsprogram leds av Stockholms läns sjukvårdsområde.

Sedan upphandlingen av framtidens vårdinformationsmiljö beslutades 2017 har styrning och ägarskap för digitala tjänster inom Region Stockholm tydliggjorts. Enligt förslag till beslut i regionfullmäktige under 2021 får Stockholms läns sjukvårdsområde enligt reglemente ägarskap för Region Stockholms vårdproducerande nämnders och bolags gemensamma digitala tjänster till stöd för vårdens processer, funktioner och vårdnära administration. Denna justering avser att formalisera det uppdrag Stockholms läns sjukvårdsområde utför sedan flera år tillbaka. Ansvaret och ägarskapet omfattar att komplettera och avveckla nuvarande huvudjournalsystem och ersätta dess funktionsomfång, samt arbetet med övriga åtgärder som möjliggör och främjar digitalisering som underlättar för patienter, avlastar vårdpersonalen från administrativt merarbete och leder till att nätverkssjukvården hålls samman digitalt. Hälso- och sjukvårdsnämnden har fortsatt ett övergripande ansvar för beställaruppdraget och för digitala tjänster som stöttar beställaruppdraget eller är systemstödjande.

Utifrån omvärldsbevakning samt kunskap och erfarenheter från FVM-programmet föreslår regionledningskontoret nu ett förändrat upplägg för upphandling och utveckling, där olika moduler kan utvecklas och bytas ut i takt med att verksamheternas behov förändras och teknikens möjligheter förbättras.

Både åtgärdsprogram och uppstart omfattas av gällande budget för regionstyrelsen.

Bakgrund
Regionstyrelsen beslutade den 16 juni 2020 (RS 2019-1041) att avbryta den pågående upphandlingen av framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) och regionfullmäktige beslutade den 23 juni 2020 att upphäva genomförandebeslutet. I anslutning till detta gavs regiondirektören i uppdrag att inleda ett förarbete inför ett förnyat beslut om att återuppta arbetet med ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö, samt en åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras. I uppdraget ingår framtagandet av plan för huvudjournalsystemet.

Enligt beslut om att avbryta upphandlingen (RS 2019-1041) inrättades ett åtgärdsprogram för att styra de åtgärder som krävs för att fortsätta utveckla vårdens it-miljö. Programmet består utöver programledare av en operativ styrgrupp som leds av förvaltningschefen för Stockholms läns sjukvårdsområde med sjukhuscheferna för Södersjukhuset och Karolinska universitetssjukhuset, förvaltningschefen för hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt it-direktör och forskningsdirektör från regionledningskontoret som deltagare. Vårdens direktörsgrupp utgör styrgrupp och formellt beslut om att tilldela medel till åtgärder tas av regiondirektören.

Inriktningen för den prioriterade digitaliseringen inom vårdproduktionen har tagit avstamp i Strategi för it och digitalisering (RS 2019-0669, RS 2019-0829), och utmynnat i följande fyra områden inom vilka samtliga initiativ kategoriserats.

- Digitalisering som skapar värde här och nu för patienter och medarbetare
- Ersätta stöd som når end-of-life
- Komplettera med lösningar där digitalt stöd saknas
- Skapa förutsättningar för vårdens digitalisering

Överväganden
Det är viktigt att moderniseringen av vårdens it-system inte avstannar utan fortsätter att utvecklas. De beslut som redan fattats inom ramen för åtgärdsprogrammet innebär att utvecklingen fortgår.

Det befintliga huvudjournalsystemet TakeCare behöver ersättas. Arbete pågår inom ramen för den befintliga regionala förvaltningen för TakeCare med att utvärdera en förlängning av befintligt avtal. Oavsett förlängning är det viktigt att arbetet med att ersätta systemet och funktionerna kommer igång så snart som möjligt, eftersom systemet är byggt på en gammal teknik som inte går att vidareutveckla och systemet inte uppfyller vårdens alla behov.

Slutsatser och lärdomar från FVM-programmet
FVM-programmet organiserades om 2018 och hade vid avslutandet av programmet sommaren 2020 tydliga verksamhetskopplingar, nyttjade endast ett fåtal externa konsulter samt hade en begränsad administrativ överbyggnad. Regionledningskontoret rekommenderar fortsättningsvis en

liknande organisationsuppbyggnad samt en tydlig inriktning mot upphandling eller utveckling av specifika funktioner. Regionledningskontoret konstaterar att åtaganden från respektive vårdgivarens styrelse samt en tydlig inriktning på upphandling eller utveckling av system och funktioner och inte samtidigt med upphandlingen bedriva parallella verksamhetsutvecklingsprojekt , är det sätt varpå den fortsatta utvecklingen behöver bedrivas.

Ägarskap för gemensamma digitala tjänster inom vårdproduktionen
Styrning och ägarskap för digitala tjänster inom Region Stockholm har tydliggjorts de senaste åren, och ska enligt Strategi för it och digitalisering (RS 2019-0669, RS 2019-0829) följa den ordinarie styrningen inom Region Stockholm. Enligt förslag till beslut i regionfullmäktige under 2021 (RS 2020-0242) får Stockholms läns sjukvårdsområde enligt reglemente ägarskap för Region Stockholms vårdproducerande nämnders och bolags gemensamma digitala tjänster till stöd för vårdens processer, funktioner och vårdnära administration

När FVM-upphandlingen beslutades 2017 följdes då gällande styrningsprinciper, vilket innebar att regionstyrelsen fick i uppdrag att ansvara för programmet. Regionledningskontoret konstaterar nu att Stockholms läns sjukvårdsområde inom ramen för det föreslagna ägarskapet ansvarar både för att överse och organisera avveckling av huvudjournalsystemet i samverkan med övriga vårdgivare och för att fortsätta det grundläggande tekniska skiftet i vårdens it-miljö.

Åtgärdsplan för hur nuvarande vårdinformationsmiljö kan förbättras

Under sommaren 2020 identifierade Region Stockholms vårdgivare åtgärder och aktiviteter som var omedelbart önskvärda för att förbättra nuvarande vårdinformationsmiljö. Utifrån dessa har representanter från Region Stockholms vårdgivare tagit fram ett antal högprioriterade områden, som under hösten 2020 tilldelats medel för förstudier, för genomförande av upphandling eller för utveckling av ny funktionalitet.

Följande åtta projekt är hittills beslutade:

- Upphandling it-stöd för anestesi och intensivvård (PDMS)
- Utveckling av funktion för e-remiss gentemot Capio S:t Görans sjukhus
- Förstudie för att ersätta it-stöd inom förlossningsvården

- Pilot av vårddatalager för tillgängliggörande och analys av information från olika system
- Förstudie avseende säkrare läkemedelshantering
- Utveckling av ytterligare funktionalitet i appen Alltid Öppet
- Förstudie för att etablera it-stöd för den juridiska processen avseende tvångsvård
- Förstudie för nytt it-stöd för logguppföljning

Föreslagen strategi och väg framåt
Merparten av Sveriges regioner genomför nu någon form av byte av kärnsystem inom vården. Erfarenheten från FVM-programmet och övrig omvärldsbevakning visar att marknaden för ett stort sammanhängande system för samtliga processer inom vårdproduktionen är klart begränsad. Avtalstiden för ett sådant system behöver vara relativt lång eftersom implementation för samtliga funktioner inom vården tar lång tid. Även om systemet utvecklas under avtalstiden begränsar ett så pass allomfattande system utveckling av särskilda specialistfunktioner eller spjutsspetsutveckling inom till exempel AI.

Regionledningskontoret rekommenderar upphandling och utveckling av system och moduler med öppna och vedertagna standarder och gränssnitt för informationsutbyte där systemen och modulerna kan utvecklas och bytas ut i takt med att verksamheternas behov förändras och teknikens möjligheter utvecklas. Detta ska ske inom ramen för en övergripande arkitektur och med en hög säkerhetsmässig nivå som säkerställer kontroll och kvalitet av den data som vården genererar. Systemen och modulerna ska vara kompatibla med varandra samt möjliggöra integration och säker överföring av digital information till andra vårdgivare och regioner samt med relevanta nationella tjänster, så att vårddata på ett korrekt och säkert sätt följer individen

Ekonomiska konsekvenser
Genom att återanvända stora delar av underlagen från FVM samt komprimera projektledningen i enlighet med hur FVM-programmet var uppbyggt under 2019 och 2020, beräknas kostnaderna för ett fortsatt tekniskt skifte av vårdens it-miljö kunna minskas jämfört med den ursprungliga budgeten för FVM-programmet .

Att genomföra de upphandlingar och den utveckling som krävs för att ersätta huvudjournalsystemet samt upphandla, utveckla och implementera de åtgärder som redan beslutats inom ramen för åtgärdsprogrammet, beräknas kosta cirka 680 miljoner under åren 2022-2027.

I detta ingår såväl upphandlingsprojekt som utvecklingsresurser samt att avveckla befintligt journalsystem. Däremot ingår inte licenskostnader, som enligt principerna i Integrerad ledning och styrning, RS 2020-0740, ska belasta de verksamheter som nyttjar de olika it-stöden.

Kostnaden beräknas fördelas enligt följande för åren 2022-2027

2022	2023	2024	2025	2026	2027
120 milj	185 milj	155 milj	115 milj	60 milj	45 milj

För 2021 omfattas både redan beslutade prioriterade åtgärder och uppstart av ny upphandling för att ersätta journalsystemet av gällande budget för regionstyrelsen.

Regionledningskontoret rekommenderar att tidigare investeringsbeslut kring Framtidens Vårdinformationsmiljö upphävs. Enligt Region Stockholms redovisningsprinciper ska en investering i en immateriell tillgång ge ett ekonomiskt mervärde, vilket regionledningskontoret bedömer att kostnaden inte ger. Ett upphävandebeslut rekommenderas att hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocess för 2022.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Susanne Bayard
It-direktör

Beslutsexpediering:
Akt

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-04-07